

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Barbara Kubasik

Protokolant: sekr. Sąd. Anna Krzesłowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 września 2014 roku w Ł.

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.

przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi (...) w Z.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego (...)w Z. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. kwotę 307.537,17zł (trzysta siedem tysięcy pięćset trzydzieści siedem złotych siedemnaście groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od kwot:

a) 41.133,89zł (czterdzieści jeden tysięcy sto trzydzieści trzy złote osiemdziesiąt dziewięć groszy) od dnia 31 stycznia 2014r. do dnia 29 września 2014 roku,

b) 134.277,08zł (sto trzydzieści cztery tysiące dwieście siedemdziesiąt siedem złotych osiem groszy) od dnia 3 marca 2014r. do dnia 29 września 2014 roku,

c) 132.126,20zł (sto trzydzieści dwa tysiące sto dwadzieścia sześć złotych dwadzieścia groszy) od dnia 31 marca 2014r. do dnia 29 września 2014 roku,

2. zasądza od pozwanego Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego (...)w Z. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. odsetki ustawowe od kwoty 50.000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) za okres od dnia 31 stycznia 2014 roku do 30 lipca 2014 roku,

3. kwotę zasądzoną w punkcie pierwszym wyroku rozkłada na 3 raty:

a) pierwszą w kwocie 100.000 zł (sto tysięcy złotych) płatna do dnia 31 października 2014 roku,

b) drugą w kwocie 100.000 zł (sto tysięcy złotych) płatna do dnia 30 listopada 2014 roku,

c) trzecią w kwocie 107.537,17 zł (sto siedem tysięcy pięćset trzydzieści siedem złotych siedemnaście groszy) płatna do dnia 31 grudnia 2014 roku;

wszystkie raty płatne z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi ich płatności,

4. umarza postępowanie co do kwoty 50.000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych),

5. zasądza od pozwanego Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego (...)w Z. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. kwotę 25.094zł (dwadzieścia pięć tysięcy dziewięćdziesiąt cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 lipca 2014 roku Spółka (...) z siedzibą w K. wystąpiła o zasądzenie od Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego (...) w Z. kwoty 357.537,17 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 91.133,89 zł od dnia 31 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,
- 134.277,08 zł od dnia 3 marca 2014 roku do dnia zapłaty,
- 132.126,20 zł od dnia 31 marca 2014 roku do dnia zapłaty,

oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podniosła, że powód prowadzi działalność polegającą na dostarczaniu pożywienia – między innymi – do pozwanego szpitala. Na podstawie zawartej umowy, powód dostarczył stronie pozwanej umówioną usługę i wystawił z tego tytułu stosowne faktury VAT.

Pozwany faktury te zaksięgował i nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń – tak co do jakości świadczonych przez powoda usług, jak i co do prawidłowości wystawienia faktur. Pomimo upływu terminu płatności pozwany nie uregulował należności głównych wraz z odsetkami, objętych fakturami. Pozwany szpital nie odpowiedział także na wezwanie do zapłaty. (pozew, k. 2-3)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym w dniu 5 sierpnia 2014 roku tut. Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu. (nakaz zapłaty, k. 12)

Od powyższego nakazu zapłaty pozwany wniósł sprzeciw. Wskazał w nim, że uznaje powództwo co do zasady, ale podniósł zarzut spełnienia świadczenia w zakresie kwoty 50.000 zł. Nadto, pozwany domagał się rozłożenia świadczenia na raty, powołując się na swoją bardzo trudną sytuację finansową. Jednocześnie pozwany wniósł o nieobciążanie go kosztami procesu, w myśl art. 102 k.p.c. (sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 18-21)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód prowadzi działalność gospodarczą w zakresie dostarczania wyżywienia do szpitali. Powód i pozwany zawarli umowę, której przedmiotem było właśnie zaopatrzenie (...) w Z. w wyżywienie. Powód wykonał umówioną usługę i wystawił na tę okoliczność odpowiednie faktury VAT. (okoliczności bezsporne)

W dniu 31 grudnia 2013 roku Spółka (...) wystawiła fakturę VAT nr (...), z terminem płatności do 30 stycznia 2014 roku, opiewającą na sumę 91.133,89 zł, w dniu 31 stycznia 2014 roku – fakturę VAT nr (...), z terminem płatności do 2 marca 2014 roku, opiewającą na sumę 134.277,08 zł, zaś w dniu 28 lutego 2014 roku – fakturę VAT nr (...), z terminem płatności do 30 marca 2014 roku, opiewającą na kwotę 132.126,20 zł. (okoliczności bezsporne)

Pismem datowanym na 30 maja 2014 roku spółka (...) wezwała stronę pozwaną do zapłaty w terminie do 28 lipca 2014 roku kwoty 359.080,17 zł. (wezwanie do zapłaty, k. 10)

Pomimo upływu terminu płatności pozwany nie uregulował należności głównych wraz z odsetkami, objętych fakturami. Pozwany szpital nie odpowiedział także na wezwanie do zapłaty. (okoliczności bezsporne)

Pozwany uznał swoją odpowiedzialność co do zasady. (okoliczność bezsporna)

W dniu 30 lipca 2014 roku pozwany wpłacił na rachunek powoda kwotę 50.000 zł tytułem częściowej zapłaty za fakturę VAT (...) z dnia 31 grudnia 2014 roku. (potwierdzenie przelewu, k. 22)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie stan faktyczny oraz zasadność powództwa nie budziły ani wątpliwości stron, ani Sądu. Zarówno okoliczności faktyczne, jak i odpowiedzialność pozwanego co do zasady nie były przedmiotem sporu. W związku z tym nie zachodziła potrzeba przeprowadzania szczegółowego postępowania dowodowego w zakresie stanu faktycznego, co pozwoliło ustalenia faktyczne ograniczyć do niezbędnego minimum.

Pozwany uznał powództwo tak w zakresie wysokości należności głównej, jak i roszczenia o odsetki. W tym stanie rzeczy rozważania prawne w przedmiocie zasady odpowiedzialności kontraktowej pozwanego należy sprowadzić do stwierdzenia, że powód dostarczył stronie pozwanej usługę, za którą ta nie zapłaciła. Jakości usługi ani wysokości należnego wynagrodzenia strona pozwana nie kwestionowała. Spółce (...) należy się więc zapłata za wykonaną usługę – stosownie do treści wystawionych przez nią faktur VAT.

Podstawy prawnej powództwa należy upatrywać w art. 750 k.c. i art. 471 k.c.

W związku z powyższym, Sąd orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku zgodnie z żądaniem strony powodowej (uwzględniając cofnięcie pozwu co do kwoty 50.000 zł), oznaczając daty wymagalności odsetek od poszczególnych kwot na podstawie terminów wymagalności należności głównych objętych fakturami VAT. Termin płatności odsetek również nie był w sprawie sporny – orzeczono o nim na podstawie art. 481 § 1 k.c. i art. 455 k.c. Zobowiązanie pozwanego szpitala z tytułu zawartych umów stało się wymagalne po bezskutecznym upływie terminu określonego przez powoda w fakturach VAT. Od dni następujących po datach oznaczonych w fakturach powodowi należą się odsetki za opóźnienie.

Z uwagi na to, iż roszczenie strony powodowej Sąd rozłożył na raty, termin końcowy okresu, za jaki należą się odsetki od zasądzonych w punkcie 1 sum należało określić na datę wyrokowania, tj. 29 września 2014 roku.

Zgodnie z art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie (...). W uchwale z dnia 22 września 1970 roku (III PZP 11/70, LexPolonica nr 296060, OSNCP 1971/4 poz. 61, OSPiKA 1971/11 poz. 202) Sąd Najwyższy wskazał, że rozkładając z mocy art. 320 k.p.c. zasądzone świadczenie pieniężne na raty, sąd nie może – na podstawie tego przepisu – odmówić przyznania wierzycielowi żądanych odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądzającego świadczenie; rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty ma jednak ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat. Odsetki od poszczególnych rat stają się wymagalne w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z nich.

Odnosząc się do kwestii rozłożenia świadczenia na raty, czego domagała się strona pozwana, a na co powód wyraził zgodę, zauważyć należy, że ostateczne stanowiska stron różniły się co do tego, czy należy zasądzone roszczenie rozłożyć na dwie czy na trzy raty.

Celem jakiego ma służyć przepis art. 320 k.p.c. jest ochrona dłużnika w szczególnie uzasadnionych wypadkach, a podstawą jego zastosowania jest uznanie sądu, iż taki szczególnie uzasadniony wypadek zachodzi. Powołany przepis uprawnia sąd do modyfikowania treści łączącego strony stosunku zobowiązaniowego. Wskutek rozłożenia na raty następuje z mocy konstytucyjnego wyroku inne oznaczenie sposobu i terminu spłaty świadczenia należnego wierzycielowi – terminy spłaty ratalnych świadczeń są od tej chwili inne, późniejsze.

Rozkładając świadczenie na raty Sąd Okręgowy miał na uwadze trudną sytuację materialną pozwanego szpitala oraz fakt, iż zasądzona kwota 307.537,17 zł jest kwotą znaczną. Powszechnie znana jest bardzo zła kondycja finansowa publicznych placówek opieki zdrowotnej, która dotknęła również stronę pozwaną. Z treści sprzeciwu od nakazu zapłaty wynika, że pozwany szpital nie otrzymuje z Narodowego Funduszu Zdrowia środków wystarczających na pokrycie bieżących wydatków związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, a ciężar finansowania tzw. „ponadlimitowych” świadczeń zdrowotnych obciąża właśnie pozwanego, który nierzadko nie otrzymuje pełnego

refinansowania ze środków publicznych. Szpital nie jest w stanie regulować swoich zobowiązań z tytułu zapłaty za dostawę leków i transport pacjentów, a jego zadłużenie jest wielomiesięczne.

Tym samym uznać należało, że nierozłożenie zasądzonego świadczenia na raty mogłoby doprowadzić do poważnego uszczerbku w prawidłowym funkcjonowaniu placówki i realizowaniu przez nią zadań z zakresu opieki medycznej. W ocenie Sądu rozłożenie pozwanemu zasądzonego świadczenia na trzy raty, płatne co miesiąc, pozwoli uniknąć nadmiernego obciążenia dla kondycji pozwanego szpitala. Odnosząc się do stanowisk stron co do tego na ile rat należy rozłożyć zasądzone świadczenie, Sąd wskazuje, iż różnica pomiędzy rozłożeniem świadczenia na dwie lub trzy raty nie jest kolosalna. Wręcz przeciwnie – jawi się jako marginalna.

W punkcie 2 wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda odsetki ustawowe od kwoty 50.000 zł, którą pozwany zaspokoił, za okres od dnia 31 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty owej kwoty, tj. 30 lipca 2014 roku. Pozostaje poza sporem, że uregulowanie należności głównej nie pozbawia wierzyciela prawa dochodzenia roszczenia akcesoryjnego względem należności głównej, jakim są odsetki za opóźnienie. W myśl wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2000 roku (V CKN 104/00), roszczenie o zapłatę odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego po powstaniu uzyskuje byt niezależny od długu głównego i ulega przedawnieniu według własnych regul. Jeżeli wygaśnięcie zobowiązania pieniężnego nastąpi przez spełnienie świadczenia, to jednocześnie wygasa roszczenie o odsetki po tej dacie. Bezzasadne natomiast byłoby przyjęcie, że wygaśnięcie należności głównej powoduje wygaśnięcie należności odsetkowej za czas wsteczny. W okresie od 31 stycznia 2014 roku do dnia 30 lipca 2014 roku pozwany nie realizował swojego zobowiązania, pomimo tego, iż było ono już w tym czasie wymagalne, w związku z czym powodowi należą się za ten okres odsetki.

Z uwagi na skuteczne cofnięcie pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 50.000 zł, Sąd na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzył w tej części postępowanie.

Ponieważ żądanie strony powodowej zostało uwzględnione w całości, Sąd o kosztach procesu rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Koszty postępowania poniesione przez powoda w przedmiotowej sprawie wyniosły: 17.877 zł – opłata od pozwu, 7.200 zł – wynagrodzenie pełnomocnika (§ 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, tekst jednolity: Dz. U. 2013 r. poz. 461), 17 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa. Łączna wysokość tych kosztów zamknęła się w kwocie 25.094 zł, którą Sąd zasądził w całości od pozwanego na rzecz spółki (...) tytułem zwrotu kosztów procesu. Sąd nie znalazł podstaw ku temu, by odstąpić od zasady odpowiedzialności za wynik procesu na rzecz zasady słuszności z art. 102 k.p.c. Dlatego też to pozwany, jako przegrywający, zobowiązany został do zwrotu kosztów procesu należnych drugiej stronie. Pozwany jest dużą placówką, która winna liczyć się z koniecznością ponoszenia kosztów sądowych na skutek kierowania przeciwko niej postępowań sądowych w związku z nieregulowaniem ciążących na niej zobowiązań pieniężnych. Okoliczności tej nie zmienia fakt trudnej sytuacji finansowej polskich szpitali. Zdaniem Sądu Okręgowego, w rozpoznawanej sprawie nie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, w rozumieniu art. 102 k.p.c., który nakazywałby uznać za słuszne nieobciążanie pozwanego kosztami procesu, a więc de facto – przerzucenie ciężaru ich poniesienia na powoda.